

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Herijking plan dementievriendelijke gemeente 2023 - 2027	3581879		4 juli 2023

Geachte raadsleden,

De gemeente Hengelo is al sinds 2018 een dementievriendelijke gemeente. De toename van het aantal mensen met dementie, het feit dat mensen steeds langer thuis moeten wonen en de grote druk op de zorg en mantelzorgers, is voor ons aanleiding om te onderzoeken hoe wij de aanpak op dit thema kunnen versterken. Naar aanleiding van een motie van de raad hierover van 10 november 2021 is de bestaande aanpak dementiebeleid van gemeente Hengelo tegen het licht gehouden en geactualiseerd.

Middels deze brief informeren wij u over de geactualiseerde aanpak dementie, die wij hebben uitgewerkt in de uitvoeringsagenda Dementievriendelijke gemeente Hengelo. Voor de uitvoeringsagenda verwijzen wij u graag naar de bijlage.

Actualisering en versterking van de aanpak dementie

Het actualiseren van de uitvoeringsagenda is gedaan in samenwerking met Wijkkracht, de organisatie die de aanpak dementie sinds 2015 voor gemeente Hengelo uitvoert. Aan hen is gevraagd welke verbeterkansen zij zien om ondanks maatschappelijke ontwikkelingen tegemoet te blijven komen aan de behoeften van mensen met dementie en hun naasten. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat mensen met dementie zo lang mogelijk hun gewone leven kunnen leiden en hun naasten worden ondersteund. In het bijzonder ligt voor hen de focus op het verminderen van de grote druk op mantelzorgers, en de aandacht voor het groeiende aandeel mensen met dementie met een migratieachtergrond.

Daarnaast is aan de hand van de thema's uit de *Nationale Dementiestrategie 2021 – 2030* beoordeeld op welke thema's gemeente Hengelo nog stappen voorwaarts kan zetten.

Dit proces heeft geleid tot een geactualiseerde aanpak dementie. Dit omvat specifiek een uitbreiding van de reeds bestaande activiteiten (o.a. *het Maatjesproject DemenTalent en verschillende scholingen over dementie*), alsook een aanvulling met een (voor gemeente Hengelo) nieuw initiatief: activiteiten volgens het format van een Odensehuis.

Bekostiging

De GIDS-gelden waaruit de activiteiten binnen de aanpak dementie voorheen werden betaald, zijn komen te vervallen. De bestaande middelen vielen daarmee weg. Dat betekent dat hiervoor andere

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
y.vanwijk@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Bladnummer

2

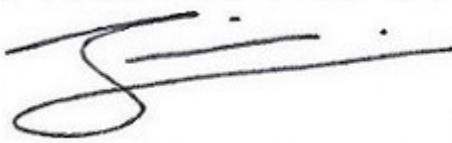
Zaaknummer Uw kenmerk

3581879

middelen moeten worden gezocht. Hierop wordt teruggekomen in het meerjarenplan gezondheid 2023-2027 (in wording). Voor dit jaar en 2024 zoeken wij dekking binnen de GALA Brede SPUK middelen.

Hopend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Uitvoeringsagenda

Dementievriendelijke gemeente Hengelo

2023- 2027

Uitvoeringsagenda

Dementievriendelijke gemeente Hengelo

2023- 2027

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Aansluiting bij het transformatieplan en het Gezond en Actief Leven Akkoord	4
1.3	Uitgangspunten Aanpak dementie gemeente Hengelo	4
1.4	Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	5
1.5	Leeswijzer	5
2	De huidige aanpak	6
2.1	Uitvoering door Wijkkracht	6
2.2	Activiteiten voor de doelgroep	6
3	Aandachtspunten en verbeterkansen	8
3.1	Aandachtspunten vanuit de uitvoering	8
3.2	Verbeterkansen volgens Wijkkracht	8
3.3	Verbeterkansen naar aanleiding van de Nationale Dementiestrategie	9
4	Aanpak dementie 2024 en verder	11
4.1	Vooruitkijkend naar 2024 en verder	11
4.2	Welke inzet is wenselijk?	12
4.3	Dekking en benodigd budget voor de Aanpak dementie Hengelo	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeenteraad van Hengelo heeft het college gevraagd om acties te ondernemen waardoor zij meer dementievriendelijke gemeente worden. Hengelo heeft al lang aandacht voor inwoners met dementie en hun naasten. De gemeente heeft in september 2018 het certificaat 'Dementievriendelijke gemeente' in ontvangst mogen nemen van de voorzitter van regionale afdeling Twente van Alzheimer Nederland.

In het licht van de vragen van de gemeenteraad, de maatschappelijke ontwikkelingen en de Nationale Dementiestrategie 2021-2030, is het goed om de huidige aanpak van dementie in de gemeente Hengelo te actualiseren.

1.2 Aansluiting bij het transformatieplan en het Gezond en Actief Leven Akkoord

De agenda van dementie staat niet op zichzelf. We sluiten aan bij verschillende beleidskaders zoals het Transformatieplan en Gezond en Actief Leven Akkoord (hierna: GALA).

Het GALA biedt gemeenten een stevige basis om integraal en preventief gezondheidsbeleid te voeren. Het doel hiervan is om in 2040 een generatie bereiken met weerbare en gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. De doelen van het GALA zijn ontleend aan het Nationaal Preventieakkoord en de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024. Het GALA creëert de randvoorwaarden waarbinnen gemeenten meer dan nu een integraal preventief gezondheidsbeleid kunnen voeren.

Eén van de doelen die we met het GALA willen behalen is vitaal ouder worden. Uitgangspunt is dat ouderen zo lang mogelijk op een goede manier zelfstandig kunnen blijven wonen, met ondersteuning en zorg, in een woning die aansluit bij hun persoonlijke behoeften. Dit geldt ook voor inwoners met beginnende dementie en hun naasten. Gezondheid is breder dan de afwezigheid van ziekten en klachten¹. De voorzieningen moeten er zijn om onze inwoners te helpen een gezond en actief leven te leiden en moeten voor iedereen toegankelijk zijn.

1.3 Uitgangspunten uitvoeringsagenda dementievriendelijke gemeente

De hogere ambitie van het gezondheidsbeleid van gemeente Hengelo is gelijkheid in gezondheid. Onderdeel daarvan is dat we inzetten op specifiek in plaats van generiek beleid. We vinden het belangrijk om aandacht te hebben voor mensen die kwetsbaarder zijn. Daarbij willen we zorgen dat mensen zo lang mogelijk hun leven kunnen voortzetten zoals zij dat graag willen en kunnen, en daarnaast te werken aan 'Positieve gezondheid'. Vanuit het gedachtegoed van Positieve gezondheid bekijken we gezondheid veel breder dan alleen een ziektebeeld. Dagelijks functioneren, mee kunnen doen, kwaliteit van leven, mentaal welbevinden en zingeving zijn nét zo belangrijk.

Sinds 2015 voert welzijnsorganisatie Wijkkracht de agenda dementie uit in opdracht van het college. Wijkkracht is daarnaast aangesloten bij samenwerkingsverband Dementie Twente. De uitgangspunten voor de uitvoering van de agenda in Hengelo zijn als volgt:

¹ Hiermee sluiten we aan bij het gedachtegoed van positieve gezondheid.

- a. werken aan genuanceerde beeldvorming dementie, zodat vooroordelen en taboes worden doorbroken en mensen met dementie en mantelzorgers worden erkend en aanvaard;
- b. inzetten op vroeg-signalering en het bieden van passende hulp en ondersteuning, vanaf de eerste signalen van dementie, zodat tijdig en voldoende ondersteuning wordt geboden, inclusief bijbehorende coördinatie en afstemming;
- c. stimuleren dat mensen met dementie en mantelzorgers zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en zo veel mogelijk kunnen blijven meedoen in hun eigen woonomgeving.

1.4 Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

De volgende maatschappelijke ontwikkelingen zijn relevant voor de uitvoeringsagenda dementie:

- Bewegingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn

Door veranderde wet- en regelgeving moeten ouderen met een zorgbehoefte langer thuis blijven wonen. Het aantal zorginstellingen neemt landelijk af en er is minder geld beschikbaar voor de aanpak vanuit de gemeente. Dit heeft impact op ouderen met dementie en mantelzorgers. In de strategische bestuurlijke agenda wonen en zorg is hiervoor aandacht. Zo wordt er ingezet op voldoende, geschikte en betaalbare huisvesting voor kwetsbare groepen inwoners, waaronder inwoners met dementie.

- Steeds meer mensen met dementie

In Nederland is in het algemeen sprake van verdere vergrijzing. Het aantal 65-plussers neemt de komende jaren verder toe tot bijna een kwart van de bevolking in 2035². Ook het aantal mensen met dementie stijgt. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport noemt dat de prognose is dat het huidige aantal mensen met dementie groeit van 280.000 mensen nu, tot 420.000 in 2030 en 520.000 in 2040³.

1.5 Leeswijzer

Wijkracht voert in gemeente Hengelo de agenda dementie uit in de praktijk. In hoofdstuk 2 wordt weergegeven welke activiteiten in dit kader worden uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op knelpunten en verbeterkansen voor de versterking van de agenda. In hoofdstuk 4 gaan we in op de benodigde financiën om de versterking te realiseren.

² PBL/CBS 2022, Regionale bevolkings- en huishoudens prognose 2022-2025.

³ Nationale dementiestrategie 2021-2030.

2 De huidige aanpak

2.1 Uitvoering door Wijkkracht

Wijkkracht zet zich voor de gemeente Hengelo in het voorliggend veld in voor mensen met dementie. Zij doet dit vanuit de wetenschap dat de groep mensen met dementie aantoonbaar sterk groeit, in combinatie met het feit dat mensen steeds langer thuis moeten blijven wonen én de (thuiszorg) de vraag nauwelijks meer aankan. Wijkkracht geeft actief invulling aan de 'Dementievriendelijke gemeente' met een breed pakket aan ondersteuning en een activiteitenprogramma, passende begeleiding en samenwerking met professionele- en vrijwilligersorganisaties.

Uitgangspunten hierbij zijn; dat mensen met dementie zo lang mogelijk hun gewone leven kunnen leiden en hun naasten worden ondersteund. De activiteiten die hiervoor worden uitgevoerd worden in de volgende paragraaf nader toegelicht.

2.2 Activiteiten voor de doelgroep

Ouderenadviseurs en mantelzorgondersteuning

Ouderenadviseurs zijn maatschappelijk werkers voor ouderen. Het doel van hun inzet is het geven van informatie en advies. Ook volgt hier soms verdere begeleiding uit wanneer dat nodig blijkt.

Scholingen/cursussen

Wijkkracht biedt diverse trainingsmogelijkheden rond het thema dementie en mantelzorg:

- Intensieve training omgaan met dementie: training voor mensen die in aanraking komen met mensen met dementie. Bij dergelijke trainingen wordt o.a. gewerkt met een trainings-acteur. De training is bedoeld voor medewerkers en vrijwilligers van politie, de woningbouwvereniging, taxibedrijf, thuishouders, pedicure, etc.
- Trainingen voor mantelzorgers voor mensen met dementie. De cursus is voor iedereen die op enigerlei wijze betrokken is bij de zorg voor iemand met dementie, de werking van het brein en het verloop van de ziekte, diagnose en daarna. De cursus geeft naast kennis over dementie, over zichzelf en veerkracht in hun rol als mantelzorger.
- Training 'De kracht van herinneringen': deze training is bedoeld voor mensen met dementie samen met de mantelzorger.
- VR-training: een training waarbij je in virtual reality iemand treft met dementie. In 2022 is deze training eenmalig gegeven, maar in 2023 wordt hier nog een vervolg aan gegeven..
- Trainingen in samenwerking met Samen Dementievriendelijk: Deze trainingen zijn gericht op wat je nodig hebt als basiskennis als je iemand met dementie tegenkomt, met als doel om hen zo lang mogelijk hun eigen ding te laten doen. Deze trainingen worden gegeven aan onder andere politie, vrijwilligers, bieb, supermarkten en notarissen. Deze trainingen zijn een aantal jaar veel gegeven. Door corona is dit verminderd, maar Wijkkracht pakt het nu weer op.

Alzheimercafé Hengelo

Het Alzheimercafé is een maandelijkse bijeenkomst voor mensen met dementie en hun naasten. Het doel hiervan is het bespreekbaar maken van dementie en het faciliteren van onderling. Er wordt informatie of advies gegeven en gedeeld, en het is een plek voor ontmoeting. Het Alzheimercafé valt onder de coördinatie van Wijkkracht en is een samenwerkingsverband met zorgaanbieders.

Maatjesproject

Vanuit het Maatjesproject wordt begeleiding geboden aan mensen met dementie, door vrijwilligers. Dit is een onderdeel van de Hulpdienst. Het gaat om praktische hulp voor iemand met weinig inkomen en/of een klein netwerk. De Hulpdienst is onderdeel van Wijkkracht. De vrijwilligers zijn geschoold om mensen met dementie te begrijpen en samen een passende activiteit te doen. Deze ondersteuning biedt tevens een moment van ontlasting van de mantelzorger.

DemenTalent

DemenTalent helpt mensen met beginnende dementie aan maatschappelijke deelname. Mensen worden geïnspireerd om gebruik te maken van de talenten die ze hebben waardoor zij bijvoorbeeld vrijwilligerswerk kunnen doen. Er wordt met mensen onderzocht wat hun talenten zijn, en welke zij nog kunnen benutten. In de kern draait DemenTalent om zingeving. De vrijwillige coach blijft de deelnemer volgen en stelt waar nodig de activiteit bij. In het project is ook ruimte voor mantelzorger/naaste en is afstemming met de casemanager dementie.

Ouderenadviseurs en mantelzorgondersteuning

Dit zijn maatschappelijk werkers voor ouderen. Het doel van hun inzet is het geven van informatie en advies. Ook volgt hier soms verdere begeleiding uit wanneer dat nodig blijkt.

AVEM-ontmoetingsgroepen: in gesprek met Suryoyo-, Turks- of Arabisch-sprekende mensen

AVEM staat voor allochtone vrouwen en mannen. Vanuit Wijkkracht worden ontmoetingsgroepen georganiseerd voor mensen met dezelfde cultuur en moedertaal. De begeleiding wordt verzorgd door vrijwilligers in eigen taal en cultuur. Naast gezelligheid en contact, is in de groepen ruimte voor actuele zaken en voorlichting.

Ontwikkeling Wijkhuizen

In Hengelo zijn drie Wijkhuizen: Wijkhuys Hasselo, Wijkhuys Nijverheid en Wijkhuys Weidedorp⁴. Bij de Wijkhuizen zijn professionals en vrijwilligers aanwezig om mensen te ontvangen en waar nodig te ondersteunen. De activiteiten zijn voor iedereen vrij toegankelijk zonder verwijzing en daardoor laagdrempelig. Door mensen mee te laten doen en hen bezig te laten zijn kunnen problemen als eenzaamheid worden voorkomen. Ook mantelzorgers zijn welkom.

Bezoekers komen om een leuke dag te hebben. De samenstelling van de groep is een combinatie van allerlei mensen. Ook komen er mensen met beginnende dementie. Sommige mensen komen zelfstandig, anderen worden gebracht of komen met de taxi. Het is een voorliggende voorziening: er is geen indicatie of verwijzing nodig. Bezoekers betalen zelf, deelname is niet verplicht en de activiteiten zijn ook niet specifiek voor mensen met dementie.

⁴ Wijkkracht.nl/onze-diensten/persoonlijke-ondersteuning/Wijkhuizen-hengelo

3 Aandachtspunten en verbeterkansen

3.1 Aandachtspunten vanuit de uitvoering

Grote druk op mantelzorgers

Er zijn verschillende redenen voor het toenemen van de druk op mantelzorgers. Er is sprake van personele krapte in de zorg en er staat een rem op de groei van het aantal verpleeghuisbedden. Mensen met zorgbehoeften blijven steeds langer thuis en de complexiteit van zorgvraagstukken groeit. Er wordt er op mantelzorgers een groot beroep gedaan.⁵ Hierdoor bestaat het risico op overbelasting. Veel mantelzorgers ervaren al grote druk. Dit zorgt bovendien voor een hoger risico op vereenzaming. Ook voor mantelzorgers is daarom passende ondersteuning nodig.

Mensen met dementie met een migratieachtergrond

Het aandeel ouderen met een migratieachtergrond stijgt, en ook het aantal mensen met dementie. In veel culturen is 'dementie' geen onderwerp van gesprek, en is weinig kennis over de gevolgen ervan. In sommige gevallen worden mensen hierdoor thuisgehouden. Dat zorgt voor een enorme druk op mantelzorgers. Om het taboe over dementie te doorbreken en het onderwerp bespreekbaar te maken vraagt echter een andere aanpak dan voor Nederlandse ouderen. Hierbij is onder andere cultuur-sensitieve begeleiding nodig en aandacht voor de kinderen van-/mantelzorgers. Ook het Nederlands dat mensen hebben geleerd kunnen ze vaak niet meer door de dementie, men valt dan terug op de eigen taal. Daarom is ook begeleiding in eigen taal erg belangrijk.

3.2 Verbeterkansen volgens Wijkkracht

Respijtzorg voor mantelzorger

Mensen met dementie zijn steeds langer thuis waardoor veel mantelzorgers overbelast raken. Een belangrijke vraag is waar en op wie mantelzorgers een beroep kunnen doen om even op adem te kunnen komen. Op dit moment is alleen in een crisissituatie een tijdelijke opvangplaats beschikbaar. Vervangende- of respijtzorg kan nagenoeg uitsluitend worden gevonden in het informele circuit of bij (dure) particuliere aanbieders. Niet iedereen heeft hier de mogelijkheid toe of het netwerk voor. Wijkkracht benoemt dit als belangrijk thema waarop verbetering mogelijk is.

Belangrijke aanknopingspunten voor verbetering op dit thema zijn als volgt:

- Verkenning inzet vrijwilligers: er is meer informatie nodig over de mogelijkheden voor uitbreiding van de inzet van vrijwilligers in het kader van ondersteuning mantelzorgers.
- Tijdelijke opvang mensen met dementie en/of hun mantelzorgers: een voorbeeld van opvang die in het verleden werd geboden het voormalig klooster in Borne. Daar organiseerde men opvang voor mensen met dementie.
- Ontwikkeling Odensehuis: zie volgende paragraaf voor nadere toelichting.

Ontwikkeling in de lijn van het format Odensehuis

Een Odensehuis is een ontmoetingsplek voor mensen met beginnende dementie en hun naasten⁶. Vanuit een Odensehuis wordt ondersteuning geboden bij de impact van dementie op de mens en hun naasten. Belangrijk zijn het vergroten van kennis over dementie en het laten zien hoe mensen met dementie een betekenisvolle rol kunnen

⁵ Dementiemonitor Mantelzorg 2022.

⁶ Odensehuizen.nl.

vervullen in de samenleving. In Hengelo is nog geen Odensehuis. We verkennen of het format van een Odensehuis kan worden gekoppeld aan een bestaande locatie van de Wijkhuizen.

Versterking bestaande initiatieven

Om ontmoeting te faciliteren en het in groepen te hebben over dementie, streven we naar het versterken en uitbreiden van de volgende bestaande initiatieven:

- Alzheimercafé: we onderzoeken wat er nog meer kan worden georganiseerd op plekken waar mensen al bijeen komen of als voortvloeiende van een Alzheimercafé. Bijvoorbeeld een vorm van 'restaurant misverstand' of een dansavond.
- Ouderen met dementie en een migratieachtergrond: er is vaak schaamte over dementie in verschillende buitenlandse culturen. Daarom is het belangrijk om begeleiding anders in te steken dan voor Nederlandse ouderen. Op dit vlak is al veel beweging maar het is belangrijk om te onderzoeken wat dat betekent voor de situatie in Hengelo.
- DemenTalent: de aanpak van DemenTalent kan worden uitgebreid om nog meer mensen met dementie te helpen en te activeren.
- Maatjesproject: het maatjesproject heeft uitbreiding in uren, zodat meer mensen kunnen worden opgevangen door een grotere groep geschoolde vrijwilligers.

3.3 Verbeterkansen naar aanleiding van de Nationale Dementiestrategie

In de Nationale Dementiestrategie zijn verschillende doelen geformuleerd voor ontwikkeling van de aanpak rond dementie in gemeenten. Gekoppeld aan de Hengelose situatie kunnen liggen hier een aantal mogelijkheden en verbeterkansen. Deze worden in de hiernavolgende punten per thema uit de Nationale Dementiestrategie nader toegelicht.

1. Thema: 'Dementie de wereld uit':

- In 2025 is er voor elke persoon met dementie een diagnose op maat en een behandeling gericht en afgestemd op deze persoon beschikbaar.
- Daarnaast is in de strategie bepaald dat zij veel aanvullend onderzoek zullen doen naar de oorzaken die leiden tot dementie.

Wat betekent dit voor gemeente Hengelo?

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zet een groot onderzoeksprogramma op om te werken richting deze doelen. Hier ligt niet direct een taak voor de gemeente maar kan in de toekomst veel betekenen voor de kennis over dementie. Resultaten van onderzoeken kunnen effect hebben op de zorg in de toekomst en worden daarom nauwlettend in de gaten gehouden.

2. Thema: 'Mensen met dementie tellen mee':

- In 2030 heeft 80% van de thuiswonende mensen toegang tot een ontmoetingscentrum in de buurt van hun eigen woning, waar inwoners met dementie ook terecht kunnen. Hier krijgt men het aanbod van zinvolle activiteiten.
- In 2025 is het aantal 'dementievrienden' [landelijk] verdubbeld naar 750.000 personen. De nadruk ligt hierbij op jongeren en het daadwerkelijk hulp bieden door dementievrienden aan mensen in de buurt.

Wat betekent dit voor gemeente Hengelo?

Door het project DemenTalent verder uit te breiden is er aandacht voor structurele gedragsverandering in de samenleving.

De landelijke Taskforce Wonen en Zorg organiseert komende jaren een beweging; zij stimuleren dat gemeenten, corporaties en zorgorganisaties met elkaar afspraken maken over de opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid. De woonopgaven moeten gemeenten daarin in beeld voor ouderen en andere doelgroepen, alsmede de behoefte aan zorg- en verpleeghuiscapaciteit. Dit dient door alle partijen vertaald te worden in lokale uitvoeringsagenda's en prestatieafspraken (jaarplan wonen en zorg vanuit de woonzorgvisie).

Wij lopen op dit gebied voor; sinds 2021 hebben wij een woonzorgvisie met een uitvoeringsagenda en prestatieafspraken (jaaragenda). Dit jaar wordt de lokale woonzorgvisie herijkt.

3. Thema: 'Steun op maat bij leven met dementie':

- Zo snel als mogelijk, maar uiterlijk in 2025 werken alle professionals in elk regionaal dementienetwerk volgens de zorgstandaard dementie, domeinoverstijgend en persoonsgericht, doelmatig, tijdig en proactief.
- Vanaf 2025 is elk regionaal dementienetwerk geborgd door middel van vastgelegde samenwerkingsafspraken en structurele financiering.

Wat betekent dit voor gemeente Hengelo?

Het is van belang aandacht te hebben voor mensen met (beginnende) dementie en hun naasten. Door mensen met dementie zelf, maar ook hun naasten in een vroeg stadium te bereiken kun je als gemeente veel betekenen. Door informatieverschaffing over dementie, het bieden van een netwerk en inzicht te geven in de mogelijkheden tot ondersteuning kunnen mensen met dementie zo lang mogelijk echt mee blijven doen en verlicht je de druk op naasten. Wijkkracht zet zich hiervoor in. Het is goed om verder te onderzoeken op welke manier we mensen met beginnende dementie zo vroeg mogelijk kunnen bereiken.

Wijkkracht is aangesloten bij samenwerkingsverband Dementie Twente. De banden hiermee en met landelijke netwerken zijn belangrijk en moeten blijvend worden benut.

4. Doorsnijdende thema's:

- Jonge mensen met dementie: ook jonge mensen met dementie verdienen juiste ondersteuning.
- Internationaal: Nederland zet in op delen van kennis en ervaring.

Wat betekent dit voor gemeente Hengelo?

Hengelo kan bijdragen door goed te monitoren wat werkt en met kennisnetwerken samen te werken. Dat draagt bij aan algehele kennis over dementie.

4 Aanpak dementie 2024 en verder

4.1 Vooruitkijkend naar 2024 en verder

Het aantal mensen met dementie wordt verwacht enorm toe te nemen in de komende decennia. Dit in combinatie met de verschuiving van intramurale zorg naar steeds langer thuis wonen, vraagt om een aanpak die hiermee rekening houdt. Gemeente Hengelo is bovendien een Dementie Vriendelijke gemeente.

De uitgangspunten voor de aanpak zijn gebaseerd op de verbeterkansen die Wijkkracht zelf ziet en de verbeterkansen die voortvloeien uit de Nationale Dementiestrategie. Daarmee zetten we in gemeente Hengelo voor de Aanpak dementie 2024 en verder in op de volgende punten:

1. We streven ernaar de bestaande initiatieven en activiteiten rond de aanpak dementie voort te zetten en uit te breiden.

We willen graag dat de activiteiten die op dit moment worden uitgevoerd door Wijkkracht kunnen worden doorgezet en waar mogelijk zelfs worden uitgebreid. De ervaring met de bestaande activiteiten zijn positief en deze lenen zich ervoor om voor meer mensen in te zetten.

De GIDS-gelden waaruit de activiteiten binnen de aanpak dementie voorheen werden betaald, zijn komen te vervallen. Dat betekent dat hiervoor andere middelen moeten worden gezocht. Hierop wordt teruggekomen in het meerjarenplan gezondheid 2023-2027 (in wording). Voor het lopend jaar en 2024 zijn middelen beschikbaar binnen de GALA Brede SPUK middelen.

2. We moedigen de ontwikkeling in de lijn van het format van een Odensehuis aan.

Naast uitbreiding van het bestaande, vinden we het belangrijk om ruimte te bieden voor het opzetten van een (voor Hengelo) nieuw initiatief: een Odensehuis. Dit is één van de verbeterkansen die Wijkkracht ziet om mensen met dementie nog beter te kunnen helpen (par. 3.2). Een Odensehuis is een ontmoetingsplek waar mensen met beginnende dementie en hun naasten elkaar kunnen ontmoeten. In Hengelo kan mogelijk in één of meerdere van de Wijkhuizen een dagdeel in de week worden georganiseerd volgens het format van een Odensehuis.

3. We stimuleren een gerichte aanpak voor dementerende ouderen met migratieachtergrond.

Voor dementerende ouderen met een migratieachtergrond is passende begeleiding belangrijk. Daarbij is van belang rekening te houden met hun taal en cultuur. De wens is hier binnen bestaande structuren initiatieven te stimuleren. Voor hoe dit precies vorm kan worden gegeven is verder onderzoek nodig.

4. We moedigen aan verder onderzoek te doen naar de mogelijkheden rond respijtzorg voor mantelzorgers.

Respijtzorg is een onderwerp dat hoort bij mantelzorgondersteuning, maar dat belangrijke raakvlakken heeft met de aanpak rond dementie. Voor veel mantelzorgers is respijtzorg vanwege een klein netwerk of te hoge kosten niet haalbaar, tenzij er sprake is van een crisissituatie. Met het oog op ontlasting van de grote zorg die mantelzorgers dragen is dat niet wenselijk. De wens is om in de gemeente met elkaar hiervoor meer mogelijkheden te creëren. Hoe, door wie en waar dit verder georganiseerd kan worden behoeft verder onderzoek.

5. We blijven betrokken bij het samenwerkingsverband Dementie Twente. Voor kennisoverdracht en samenwerking is een lokaal netwerk zoals Dementie Twente onmisbaar. Wijkkracht is hierbij nauw betrokken, wat de Aanpak dementie in gemeente Hengelo versterkt.

4.2 Welke inzet is wenselijk?

Uitbreiding 2024 - 2025

Gekeken naar de stijgende lijn in het aantal mensen met dementie, gaat het om een verwachte groei tot 150% voor de periode 2021 t/m 2030. Een uitbreiding van de aanpak vraagt ook om een uitbreiding van de beschikbare middelen. Als richtlijn voor de benodigde uitbreiding sluiten we in eerste instantie aan bij de verwachte groei tot en met 2025. We verwachten dat een uitbreiding tot ongeveer 125% passend is. We gaan hierbij uit van de toegekende bedragen voor het jaar 2022.

En ná 2025?

Het is van belang te blijven monitoren of dit voldoende is voor een gedegen aanpak. Daarnaast is de verwachting dat om de aanpak voort te zetten voor de steeds groter wordende groep, de middelen voor de periode na 2025 moeten worden uitgebreid. Het gaat dan om verwachte uitbreiding naar 150% van het huidige budget. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke andere maatschappelijke ontwikkelingen.

4.3 Dekking en benodigd budget voor de Aanpak dementie Hengelo

Dekking van de kosten

De scholingen Samen Dementie Vriendelijk, de activiteiten Maatjesproject en DemenTalent, uitgevoerd door Wijkkracht, werden voorheen bekostigd vanuit de GIDS-gelden. Deze zijn per 2023 weggevallen. Dat betekent dat hiervoor andere middelen moeten worden gezocht. Hierop wordt teruggekomen in het meerjarenplan gezondheid 2023-2027 (in wording). Voor het lopende jaar en 2024 zoeken we dekking binnen de regeling GALA/SPUK.

Benodigd budget per jaar t/m 2025

Een uitbreiding van de activiteiten tot 125% voor het uitbreiden van bestaande activiteiten en het voorzien in de mogelijkheid voor ontwikkeling van een Odensehuis, leidt tot het volgende financiële plaatje:

Activiteit	Verwachte benodigd budget t/m 2025 (Ad. 1)
Scholing	
Scholing Samen Dementie Vriendelijk 5 groepen verdeeld over het hele jaar	€1.540
Intensieve Training Dementie 2-3 groepen verdeeld over het hele jaar	€770
Ondersteunend aan de scholingen dementie Planning, uitnodigingen, voorbereiding, ontwikkelen trainingen en podcast	€3.010
Maatjesproject 5 uur coördinatie per week	€14.438
DemenTalent	

2 uur coördinatie per week	€5.775
Materialen, vrijwilligerskosten	€312
Ontwikkeling Odensehuis 5 uur coördinatie ontwikkeling, organisatie en vrijwilligers, en aanwezigheid bij dagdeel (zie Ad. 2 voor toelichting op de kosten)	€14.438
Totaal Uurtarief €77 per uur	€39.971

Ad. 1: Bij deze berekening is geen rekening gehouden met indexering van de kosten.

Ad. 2: Voor een schatting van de kosten van het opzetten en coördineren van een Odensehuis gaan we uit van onderstaande punten. Daadwerkelijke invulling van een dergelijk plan komt volledig toe aan Wijkkracht.

- Gedurende één middag in de week wordt gewerkt volgens het format van een Odensehuis.
- Kosten voor een coördinator zijn vergelijkbaar met coördinatiekosten bij andere activiteiten.
- Bij het opzetten van de organisatie zullen meer uren benodigd zijn, later kunnen deze uren mogelijk worden ingezet voor uitbreiding naar meer dagen in de week.
- Een Odensehuis is ook heel relevant voor mantelzorgers. Voor het financiële plaatje richten we ons nu op de Aanpak Dementie.